

УДК 7.012: 687. 157

АДАПТИВНИЙ ДИЗАЙН ОДЯГУ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ЗАСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ

¹КОЛОСНІЧЕНКО Олена, ²ЧОРНА Тетяна, ³ЯКОВЛЄВ Микола

^{1,2}Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна

³Національна академія мистецтв України, Київ, Україна

tatyana.25.chernaya@gmail.com

Надано результати дослідження засобів трансформації одягу спеціального призначення з метою розробки колекції сучасного одягу в стилі поп-арт. Метою роботи є вивчення особливостей застосування сучасних наукових підходів в проектуванні та виготовленні сучасного одягу, що сприяють довговічності, надійності, функціональності та на їх основі розробити колекцію сучасного стильного одягу. Результатом роботи також стало створення авторського методу представлення обраної концепції формоутворення у проектуванні колекції одягу шляхом виявлення актуальних тенденцій; запропоновано палітру модних кольорів для підвищення конкурентоспроможності дизайн-продукту.

Ключові слова: дизайн, трансформація, стиль поп-арт, комбінаторика, формоутворення.

ВСТУП

В результаті дослідження засобів трансформації одягу спеціального призначення з метою розробки колекції сучасного одягу в стилі «поп-арт» був проаналізований матеріал, його переваги. Змінювання форми, зовнішнього вигляду та призначення готових виробів, а саме їх функцій було важливим елементом у створенні колекції одягу в стилі «поп-арт». Для обґрунтування напрямків вдосконалення технології спеціального одягу був проведений аналіз асортименту сучасних текстильних матеріалів. А також описано стиль «поп-арт», який на сьогоднішній день вважається цікавим, яскравим та епатажним доповненням до образу.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Сучасний дизайн вимагає нових та неординарних рішень. Важливо не лише представити і передати власну ідею, але й запропонувати нові ефективні рішення поєднання стилів, кольорових рішень, покращення функціональності та ергономічності одягу. Конструктивно-технологічні прийоми, декоративні рішення, підбір кольорової гами, матеріалів та фурнітури, а також доповнюючих аксесуарів повинен втілювати свіжі ідеї та утворювати гармонійну композицію. У представлених дослідженнях методом трансформації нами вдосконалено типові функціональні вузли одягу: за основу взято чоловічі та жіночі куртки спеціального призначення. За допомогою методу морфологічного аналізу проаналізовано,

виокремлено та систематизовано найбільш вдалі їх комбінації, які запроваджено для розробки авторської колекції в стилі «поп-арт».

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Трансформація готових виробів спеціального призначення може виконуватися за допомогою різних конструктивно-технологічних рішень та допоміжних елементів, таких як з'ємні-роз'ємні деталі, зав'язки, куліски, застібки-блискавки, гудзики, кнопки. За допомогою трансформації можливим є змінювання зовнішньої форми, конструктивного устрою, призначення та функціональності готових виробів. При проектуванні комплексу спецодягу (куртки, штани, додаткові аксесуари), використанням елементів трансформації розширюються можливості забезпечення необхідного захисту найбільш придатних до ураження зон тіла працюючого. При цьому, вагомість використання прийомів трансформації у виробках спеціального призначення прослідковується у збільшенні тривалості їх носіння (довговічності) й зменшенні його фізичного та морального зношення.

До основних прийомів трансформації, які експериментально апробовані в представленій роботі, віднесені такі: від'єднання-приєднання деталей рукавів, коміру, капюшону, поясу; зміна ступеня прилягання виробів в області корпусу, шиї, зап'ястків; згортання (розгортання) капюшонів, які згортаються в коміри або, які складаються у кишеню; заміщення одних елементів іншими; суміщення (вкладення) з'ємних утеплюючих прокладок, перестановка в двох лицевому одязі контрастних за кольором елементів; регулювання й фіксація розмірів деталей (вузлів). Наведені прийоми та засоби морфологічної трансформації не залежать від виду виробів і можуть використовуватися в проектуванні як плечових, так і поясних виробів.

В обґрунтуванні напрямків вдосконалення технологій проектування одягу спеціального призначення, суттєвим є вивчення особливостей асортименту сучасних текстильних матеріалів, яким властиві функції призначення. В теперішній час на ринку з'явилися нові волокна з посиленими властивостями щодо зносостійкості, формостійкості, термостійкості, деформаційними характеристиками та показниками будови, структури відповідно вимог ергономіки, слід виражено підходити до їх вибору для конкретного за призначенням одягу, який створюватиметься із наперед розширеними його функціональними характеристиками. Використання таких матеріалів створює особливу форму виробів, яку важко повторити при використанні стильного повсякденного одягу з традиційних матеріалів. Все це потребує врахування конструктивних прибоков при проектуванні колекцій.

Отже, нами запропоновано вдосконалені типові функціональні вузли одягу на прикладі комбінезонів спеціального призначення, зображення яких наведено на рис. 1. Комбінезони спеціального призначення виконані в стилі поп-арт є наразі актуальним. Хочеться розвіяти міф, що одяг, який забезпечує необхідний захист може бути не тільки буденного чорного кольору. Зараз молодь, яка працює не на зовсім безпечних роботах слідкує за модними трендами: їм хочеться додати більше яскравих фарб в буденні дні. Колекція сучасного одягу в стилі «поп-арт» створена для споживацького сегменту, які постійно в ритмі життя.

Рис. 1. Ескізна проробка стильового рішення адаптивного одягу жіночих комбінезонів

Одяг в стилі поп-арт – це божевільний коктейль фарб, незвичайні і помітні форми, а також синтетичні тканини. У наші дні дизайнери часто використовують цей екстравагантний стиль. До одягу цього стилю відносять міні-спідниці і сукні неонових кольорів, жакети з широкими накладними плечима, майки з кольоровими фотографіями, яскраві легінси, колготки з геометричним малюнком, сексапільні боді, а також светр-плаття прямого крою. На одязі помітні аплікації у вигляді метеликів, губ, сердець, ягід або фруктів. Головне – здивувати і бути поміченим! Цього літа сміливо можна надіти яскраво-рожевий жакет і насичено-синього кольору спідницю. Колірна гамма може бути найрізноманітнішою, в цьому стилі немає меж. На піку моди речі з кольоровими принтами, які зображують героїв мультфільмів, а також портрети знаменитостей. У новому сезоні популярні металізовані поверхні, зламані геометричні форми, перламутрове напilenня, а також екстравагантний крій. Стиль «поп-арт» в одязі – це, перш за все, речі молодіжного напрямку. Тому жінки «бальзаківського віку» можуть безглуздо виглядати в такому одязі. Дуже популярними серед молоді є футболки в стилі «поп-арт». Перш за все, на них зображуються портрети відомих особистостей: Майкла Джексона, Мадонни, Мерлін Монро. Саме у 60-ті роки модними були футболки в яскравих неонових кольорах з принтами осіб, що зображують різні емоції. Експресія і божевілля - головні елементи стилю поп-арт.

Сучасний поп-арт слугує найкращою можливістю виділитися з сірої маси – так вважає кожен третій дизайнер. У багатьох відомих брендах (Valentino, Versace, Louis Vuitton, Mochino) використано об'єкти і мотиви поп-арту, що впливає на світові тенденції моди.

В колекціях модного одягу сезону весна-літо 2019 формування стилю, проходить також на основі побудови простого ритму в принтах, тобто на повторенні окремих елементів форми, зокрема, кольору, лінії. Творчим джерелом для сучасних принтів в колекціях 2021 в стилі поп-арту, виконано оголошення та написи на одязі (Viktor & Rolf Couture, Marine), малюнки муралів (Maison Margiela Couture), колажі та предметне зображення (Louis Vuitton, Altuzarra, Undercover), зображення відомих картин (Thom Browne), лінії та кольорові членування (Emilio Pucci, Loewe). Речі в стилі поп-арт відшиваються з різних тканин: не має особливого значення чи то віскоза, органза, вовна, льон або бавовна, шкіра, хутро. Родзинкою цього напрямку є саме кольори і малюнки, які призначені шокувати і робити образ епатажним. Фаворитами залишаються криваво-червоний, яскраво-блакитний, кислотні кольори (жовтий і зелений), неонові (наприклад, бузковий). Однак, для одягу спеціального призначення з розробкою колекції сучасного одягу в стилі поп-арт, нами стилізовано та використано тематичний принт на одязі відповідної тематики.

ВИСНОВКИ

На основі аналізу проектних рішень одягу спеціального призначення обґрунтовано існуючі методи обробки основних вузлів плечових та поясних різновидів. Удосконалено основні вузли виробів за допомогою використання методів трансформації; обґрунтовано головну мету використання прийомів трансформації з метою подовження терміну їх експлуатації, фізичної та моральної довговічності, розширення їх функціоналу, що сприятиме не тільки зручності та комфортності, а й продуктивнішому використанню різного виробничого інструментарію. Запропоновано використання стилю поп-арт при проектуванні одягу спеціального призначення з метою розробки сучасного одягу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розробка колекцій одягу: навчальний посібник/А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р.Смирнова, О. В.Колосніченко. К.:НВЦ ПРОФІ, 2018.138 с.
2. Флавия Фриджері. Поп-арт. *Основи искусства*. Видавництво Ад Маргинем, 2018. 125 с.
3. Тренды дизайнов. URL: <https://trendsdesign.ru/interiorstyles/contemporary/pop-art/stildlya-smelyx>.

KOLOSNICHENKO O., CHORNA T., YAKOVLEV N. ADAPTIVE DESIGN OF SPECIAL PURPOSE CLOTHES: MEANS OF TRANSFORMATION

The results of research into the transformation of special-purpose garments to develop a collection of modern pop-art clothing are presented. The aim of the work is to study the application of modern scientific approaches in the design and manufacture of modern garments, promoting durability, reliability and functionality and, on the basis of these, to develop a collection of modern stylish garments. The work also resulted in the creation of an author's method for presenting the chosen concept of shaping in the design of a clothing collection by identifying current trends; A palette of fashionable colours is offered to increase the competitiveness of the design product.

Keywords: design, transformation, style «pop-art», combinatorics, shapes.